

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

การประชุมคณะทำงาน ๖ ของคณะกรรมการอนุสัญญาการค้ำระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒๘ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ สำนักงานสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐออสเตรีย

การประชุมคณะทำงาน ๖ ของคณะกรรมการอนุสัญญาการค้ำระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๒๘ (United Nations Commission on International Trade Law, 28th Session of Working Group VI: Security Interests) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ สำนักงานสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐออสเตรีย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนชาติสมาชิกคณะทำงานรวม ๒๙ ชาติ ผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์จาก ๑๑ ชาติ และผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ๑๐ องค์กร ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ คณะผู้แทนไทยประกอบด้วย ผู้แทนจากกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และธนาคารแห่งประเทศไทย รวม ๘ คน โดยที่ประชุมคณะทำงานมีมติเลือก Ms. Kathryn SABO จากแคนาดา เป็นประธานที่ประชุม และ Ms. Diana MUNOZ จากเม็กซิโก เป็นผู้สรุปรายงานการประชุม

ภูมิหลัง

ที่ประชุมคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้ำระหว่างประเทศ (United Nations Commission on International Trade Law, UNCITRAL) สมัยที่ ๔๖ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ (พ.ศ.๒๕๕๖) ได้ยืนยันอาณัติของคณะทำงาน ๖ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ สมัยที่ ๔๕ ว่า คณะทำงาน ๖ ควรจัดทำกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (Model law on Secured Transactions) ที่มีเนื้อหา กว้าง และกระชับ (simple, short and concise) รวมถึงสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของ UNCITRAL ฉบับอื่นๆ ในเรื่องนี้ เพื่อใช้เป็นส่วนเสริมของ Secured Transactions Guide โดยนำหลักการของ Legislative Guide มาเป็นพื้นฐาน และที่ประชุม UNCITRAL สมัยที่ ๔๗ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๔ (พ.ศ.๒๕๕๗) ตระหนักถึงความสำคัญของการมีกฎหมายในเรื่องหลักประกันทางธุรกิจที่ทันสมัยซึ่งส่งผลต่อการให้สินเชื่อ และความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำแนวปฏิบัติในเรื่องนี้ โดยเฉพาะสำหรับประเทศกำลังพัฒนา จึงขอให้คณะทำงาน ๖ รับผิดชอบร่างกฎหมายแม่แบบฯ ให้เสร็จสิ้นและเสนอต่อที่ประชุม UNCITRAL โดยเร็วที่สุด โดยที่ประชุม UNCITRAL สมัยที่ ๔๘ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ได้พิจารณาและมีมติรับรองหลักการของมาตรา ๒๖ หมวด ๕ ว่าด้วยระบบการจดทะเบียน แห่งกฎหมาย

แม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ และมาตรา ๑ - ๒๕ ของร่างกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียน นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้เห็นชอบมอบหมายให้คณะทำงาน ๖ จัดทำคู่มือการร่างกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (Guide to Enactment of the Model Law on Secured Transactions) ดังนั้น ภารกิจของคณะทำงาน ๖ ได้แก่ การพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (Model law on Secured Transactions) และร่างคู่มือการร่างกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (Guide to Enactment of the Model Law on Secured Transactions) ให้แล้วเสร็จ เพื่อเสนอต่อที่ประชุม UNCITRAL รับรองต่อไป

การประชุมสมัยที่ ๒๘

การประชุมสมัยที่ ๒๘ คณะทำงานที่ ๖ มีเอกสารให้พิจารณารวม ๑๐ ฉบับ ได้แก่ A/CN.9/WG.VI/WP.65 และ Add. 1 - 4 (กฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ) และ A/CN.9/WG.VI/WP.66 และ Add. 1 - 4 (คู่มือการร่างกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ)

กฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (Model law on Secured Transactions) ประกอบไปด้วย ๙ หมวด ๑๐๑ มาตรา ได้แก่

- หมวด ๑ ขอบเขต และบททั่วไป (Scope of application and general provisions)
- หมวด ๒ การเกิดสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน (Creation of a security right)
- หมวด ๓ ผลของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันต่อบุคคลภายนอก (Effectiveness of a security right against third parties)
- หมวด ๔ การจดทะเบียนแจ้งสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน (Registration of a notice with respect to a security right)
- หมวด ๕ ลำดับบุริมสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน (Priority of a security right)
- หมวด ๖ สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา และบุคคลภายนอก (Rights and obligations of the parties and third-party obligors)
- หมวด ๗ การบังคับหลักประกัน (Enforcement of a security right)
- หมวด ๘ กฎหมายขัดกัน (Conflict of laws)
- หมวด ๙ การเปลี่ยนผ่านกฎหมายที่ใช้บังคับกับหลักประกันทางธุรกิจ (Transition)

โดยการประชุมสมัยที่ ๒๘ คณะทำงานได้ร่วมกันอภิปรายและพิจารณากฎหมายแม่แบบได้แล้วเสร็จ ๖ หมวด ได้แก่ หมวดที่ ๑, ๒, ๓, ๕, ๘, และ ๙ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ร่างกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ
(Draft of Model Law on Secured Transactions)

หมวด ๑ ขอบเขต และบททั่วไป

มาตรา ๑ ขอบเขตของกฎหมาย

- คณะทำงานเห็นชอบด้วยกันว่า ในกฎหมายแม่แบบจะไม่มีข้อกำหนดประเภทของการโอนบัญชีทางการค้าไว้โดยเฉพาะเป็นข้อยกเว้นในการบังคับใช้กฎหมายแม่แบบ โดยเห็นว่าหากรัฐใดจะกำหนดให้ประเภทธุรกรรมใดหรือทรัพย์สินใดเป็นข้อยกเว้นแล้วนั้น รัฐนั้นๆ สามารถกำหนดข้อยกเว้นนั้นได้ตามย่อหน้าย่อยที่ ๓(f) และยังเห็นว่าอาจจะมีการกำหนดตัวอย่างประเภทธุรกรรมบางประเภทไว้ในคู่มือการร่างกฎหมายตามกฎหมายแม่แบบ เช่น ธุรกรรมการโอนบัญชีทางการค้าในทันทีที่มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมทรัพย์สินหรือ เป็นส่วนหนึ่งในการขายธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่

- คณะทำงานเห็นชอบด้วยกันว่า ตามย่อหน้าย่อยที่ ๓(d) ว่าด้วยการไม่ให้ใช้กฎหมายอื่นๆ มาบังคับกับ netting agreement นั้น ใช้กับ netting agreement ทุกประเภท ยกเว้น close-out netting agreement

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑

มาตรา ๒ นิยามศัพท์ และกฎเกณฑ์ในการตีความ

“สิทธิในการรับทรัพย์สินหลักประกัน”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า เพื่อให้นิยามของคำว่า “สิทธิในการรับทรัพย์สินหลักประกัน” สั้นกระชับและเข้าใจได้ง่าย คำว่า “หน้าที่เกิดขึ้นหรือสินเชื่อที่ได้รับ” ควรแทนที่ด้วยคำว่า “สินเชื่ออื่นๆที่ได้รับเพิ่มเติม” และยังเห็นร่วมกันว่า คำนิยามดังกล่าวควรปรับปรุงเพื่อให้ชัดเจนว่าเฉพาะสิทธิในหลักประกันที่เป็นประกันหนี้สินเชื่อที่ได้ให้ไว้โดยการส่งมอบทรัพย์สินหลักประกัน ควรจะได้รับบุริมสิทธิพิเศษเช่นเดียวกับที่กฎหมายแม่แบบได้กำหนดให้ผู้รับหลักประกันโดยการรับมอบทรัพย์สินหลักประกัน

“บัญชีธนาคาร”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า นิยามคำว่า “ธนาคาร” นั้น แคบเกินไปที่จะครอบคลุมองค์กรทางการเงินอื่นๆ ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขให้เป็นไปในทำนองที่ว่า “สถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้รับฝากเงินจากประชาชนโดยทั่วไปเป็นสาธารณะ” หรือ “องค์กรตามที่รัฐนั้นจะกำหนด” หรือ “ธนาคารตามนิยามที่กฎหมายของรัฐนั้นๆ จะกำหนด”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่าคำในวงเล็บ “สิทธิอื่นๆที่ไม่ใช่บัญชีหลักทรัพย์” ควรจะตัดทิ้ง ซึ่งตามความเข้าใจร่างคู่มือการร่างกฎหมายแม่แบบนี้ กฎหมายแม่แบบจะไม่ใช้บังคับกับสิทธิที่จะได้รับชำระเงินกองทุนในบัญชีหลักทรัพย์ หรือมีเช่นนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงมาตรา ๑ ย่อหน้าย่อยที่ ๓(c) ให้ไม่รวมถึงบัญชีหลักทรัพย์

ท้ายที่สุด คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ประเภทของบัญชีนั้นอาจแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ นิยามของคำว่า “บัญชีธนาคาร” ในบรรทัดที่ ๒ และที่ ๓ ควรตัดทิ้งไป แล้วค่อยไปกำหนดเป็นตัวอย่างในคู่มือการออกกฎหมายแม่แบบ

“เจ้าหน้าที่ต่างๆที่มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน”

- คณะทำงานมีการพิจารณากันว่า การใช้นิยามอย่างกว้างของคำว่า “เจ้าหน้าที่ต่างๆที่มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน” หรือการกำหนดตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้เสีย ควรจะใช้นิยามแบบไหน ท้ายที่สุด คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า อย่างน้อยที่สุดเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ควรคงไว้ทั้งนิยามอย่างกว้าง และการกำหนดตัวอย่างของคำว่า “เจ้าหน้าที่ต่างๆที่มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน”

- เพื่อให้ได้ข้อสรุปของคำนิยามนี้ คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า (ก) คำว่า “การชดเชย” ควรแทนที่ด้วยคำว่า “การแข่งขันกัน” (ข) คำว่า “ทรัพย์สินหลักประกันเดิม หรือดอกผลหรือทรัพย์สินที่ได้มาแทนนั้น” ในย่อหน้าย่อยที่ (i) ทำให้ดูสับสน จึงควรตัดคำเหล่านั้นทิ้ง แล้วค่อยมีการกำหนดอธิบายประเด็นดังกล่าวไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย (ค) คำว่า “เช่น เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา หรือ” ในย่อหน้าย่อยที่ (ii) ควรตัดทิ้งเพื่อให้รัฐต่างๆสามารถกำหนดประเภทของเจ้าหน้าที่ที่อาจมีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันเดียวกัน และอาจมีการกำหนดตัวอย่างไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย และ (ง) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตราอื่นๆที่มีการใช้คำนี้ (เช่น มาตรา ๒๙, ๓๐) คำว่า “หรือ ผู้รับโอนอื่นๆ” ในย่อหน้าย่อยที่ (iv) ควรคงไว้ด้านนอกวงเล็บ

“สินค้าอุปโภคบริโภค”

- เพื่อให้แน่ใจว่าสินค้าที่สามารถถูกใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวภายในครัวเรือน แต่มิได้เป็นสินค้าเพื่อประโยชน์ส่วนตัวภายในครัวเรือนโดยตรง จะไม่ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับสินค้าอุปโภคบริโภคตามกฎหมายแม่แบบ คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่า ควรมีการกำหนดนิยามของ “สินค้าอุปโภคบริโภค” จะต้องมี “วัตถุประสงค์หลัก” ในการใช้เพื่ออุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน และคณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ในนิยามของคำว่า “เครื่องมือและอุปกรณ์” และ “สินค้าคงคลัง” ควรระบุผู้ให้ทรัพย์สินหลักประกันโดยเฉพาะเจาะจง มิใช่เป็นการทั่วไป

“ลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า”

- คณะทำงานมีมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่อง ควรกำหนดนิยามให้แตกต่างกันเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนระหว่างคำว่า “ลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า” และ “ลูกหนี้” ในพื้นที่ที่มีประกัน โดยภายหลังจากการอภิปรายร่วมกันแล้วเห็นว่า เพื่อให้สอดคล้องกับคู่มือกฎหมายทรัพย์สินหลักประกัน คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่าควรใช้คำว่า “ลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า” และยังเห็นว่าเพื่อสร้างความชัดเจนในความแตกต่างของสองคำนั้น จึงควรกำหนดนิยามของคำว่า “ลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า” ที่ผูกพันตาม “บัญชีทางการค้านั้น” หรือ “บัญชีทางการค้าที่ใช้เป็นหลักประกันนี้”

“ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน”

- ตามคำนิยามของ “ทรัพย์สินที่มีรูปร่าง” และ “ทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง” ที่ถูกอ้างถึงในสังหาริมทรัพย์นั้น คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า นิยามของคำว่า “เคลื่อนที่ได้” ในนิยามของคำว่า “ทรัพย์สินที่เป็นทรัพย์สินหลักประกัน” นั้น เป็นการใช้คำฟุ่มเฟือย จึงสมควรตัดทิ้ง (โดยตัดทิ้งในส่วนของคำนิยาม “ทรัพย์สินในอนาคต” เช่นกัน)

“เครื่องมือและอุปกรณ์”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า คำในวงเล็บทั้งหมดของนิยามคำว่า “เครื่องมือและอุปกรณ์” (“ทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่สินค้าคงคลัง”, “โดยหลัก” และ “หรือมีเจตนาที่จะใช้เพื่อ”) เป็นการทำให้นิยามมีความชัดเจน จึงสมควรคงคำเหล่านั้นไว้

“ผู้แทนในคดีล้มละลาย”

- คณะทำงานได้รับคำแนะนำว่า เพื่อให้ครอบคลุมกรณีที่ถูกหนีล้มละลายแต่ยังครอบครองทรัพย์สินอยู่ ควรรวมกรณีดังกล่าวในนิยามของคำว่า “ผู้แทนในคดีล้มละลาย” เพื่อการกำกับดูแลกระบวนการฟื้นฟูกิจการและการชำระบัญชี (ไม่เพียงแต่การจัดการเท่านั้น) และยังเห็นร่วมกันอีกว่าควรมีการอธิบายรายละเอียดของประเด็นนี้ในคู่มือการร่างกฎหมาย อันจะเป็นการสอดคล้องกับคู่มือกฎหมายทรัพย์สินหลักประกันและคู่มือการร่างกฎหมายล้มละลาย

“สินค้าคงคลัง”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า เนื่องจากสินค้าคงคลังนั้นไม่สามารถมีไว้บางส่วนเพื่อขายหรือให้เช่าในลักษณะที่เป็นปกติทางการค้า หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ดังนั้น นิยามในส่วน “วัตถุประสงค์หลักของผู้ให้หลักประกัน” จึงสามารถตัดทิ้งได้ และคณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรจะมีการอธิบายรายละเอียดในประเด็นนี้ในคู่มือการร่างกฎหมาย เช่น ในบางรัฐอาจมีการปฏิบัติต่อการให้เช่าสินค้าเช่นเดียวกับการให้ใบอนุญาต ดังนั้น การนิยามคำดังกล่าวจึงต้องรวมถึง “การให้ใบอนุญาต” ของสินค้าด้วย

“เงิน”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า คำว่า “ในขณะนั้น” ควรตัดทิ้ง และควรมีการอธิบายไว้ในคู่มือการออกกฎหมายว่าควรตัดคำดังกล่าวเพราะเป็นการฟุ่มเฟือย เนื่องจากหากเงินนั้นยังไม่ได้รับอนุญาตให้สามารถชำระหนี้ได้แล้ว ก็จะไม่เข้าเกณฑ์เป็น “เงินที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย”

“Netting agreement”

- ตามที่คณะทำงานได้มีความเห็นร่วมกันแล้วในมาตรา ๑ ย่อหน้าย่อยที่ ๓(d) นั้น คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่า ควรใช้นิยามของคำว่า “netting agreement” แทนที่จะใช้คำว่า “close-out netting agreement”

“การบอกกล่าวถึงสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ในบรรทัดที่ ๒ ของนิยามคำว่า “การบอกกล่าวถึงสิทธิในบัญชีทางการค้าที่ใช้เป็นหลักประกัน” มีกฎที่เป็นสาระสำคัญและสมควรที่จะย้ายไปยังมาตราที่เกี่ยวข้อง (เช่น มาตรา ๕๖)

“การครอบครอง”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า การระบุ “การครอบครองที่แท้จริง” ในนิยามของคำว่า “การครอบครอง” นั้น มีความชัดเจนเพียงพอที่จะไม่รวมถึงการครอบครองตามกฎหมาย และยังเห็นร่วมกันอีกว่า การระบุถึงการครอบครอง “ทางกายภาพ” นั้น ไม่เหมาะสม เพราะใช้สำหรับกรณีทรัพย์สินที่มีรูปร่างเท่านั้น ดังนั้นจึงเห็นสมควรให้ตัดคำว่า “ทางกายภาพ” ทิ้ง

“ลำดับบุริมสิทธิ”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่าควรแก้ไขปรับปรุงนิยามของคำว่า “ลำดับบุริมสิทธิ” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๕ ย่อหน้าย่อยที่ (ง) ดังนั้นจึงต้องระบุถึงสิทธิ (ไม่ใช่เพียงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ) ของบุคคลผู้มีสิทธิที่ดีกว่าเจ้าหนี้ในทรัพย์สินหลักประกันรายอื่นๆ (ไม่ใช่เพียงเจ้าหนี้ในทรัพย์สินหลักประกัน)

“ทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิม และดอกผลของทรัพย์สิน”

- คณะทำงานมีความเห็นต่างกันประเด็นที่ว่า การนิยามคำว่า “ทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิม และดอกผลของทรัพย์สิน” นั้นควรจำกัดเฉพาะทรัพย์สินหรือดอกผลของทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันรับมาเท่านั้น และไม่รวมถึงทรัพย์สินหรือดอกผลของทรัพย์สินที่ผู้รับโอนทรัพย์สินหลักประกันเดิมได้รับมา โดยมีเหตุผลสนับสนุนข้อจำกัดคือ หากไม่มีข้อจำกัดดังกล่าวแล้ว สิทธิของผู้รับโอนบุคคลที่สามจะถูกกระทบมากเกินไปจนสมควร เนื่องจากผู้รับโอนนั้นไม่สามารถจะทราบได้เลยว่าทรัพย์สินที่รับโอนมานั้นเป็นทรัพย์สินหรือดอกผลของทรัพย์สินอื่นที่เป็นหลักประกันหนี้อื่นมาก่อนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากดอกผลนั้นอยู่ในรูปเงินสด ซึ่งมีผลยับยั้งบุคคลภายนอกได้แม้ไม่มีการจดทะเบียนสิทธิอันเป็นประกันนั้น (มาตรา ๑๗ ย่อหน้าที่ ๑) และพิจารณาแล้วเห็นว่าสิทธิในฐานะเจ้าหนี้ในทรัพย์สินหลักประกันของผู้โอนนั้นได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอ ถึงแม้มีข้อจำกัดดังกล่าว (เช่น มาตรา ๒๙ ย่อหน้าที่ ๒ และ ๓) สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันนั้นย่อมตกติดไปกับตัวทรัพย์สิน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะถูกเปลี่ยนมือไปยังผู้รับโอนรายใดก็ตาม หรือเปลี่ยนมือไปยังบุคคลใดๆ ที่ได้รับสิทธิในทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันจากผู้โอน ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ถึงแม้จะมีข้อจำกัดก็ตาม ผู้รับโอนทรัพย์สินหลักประกันสามารถเก็บทรัพย์สินหรือดอกผลของทรัพย์สินนั้น และการมีข้อจำกัดดังกล่าวไม่ได้ส่งผลเป็นการคุ้มครองผู้รับโอนที่สุจริตในแง่ของลำดับบุริมสิทธิตามกฎหมายแม้แบบแต่อย่างไร โดยภายหลังจากการอภิปรายร่วมกันแล้ว คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรคงคำนิยามของคำว่า “ทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิม และดอกผลของทรัพย์สิน” ไว้ และมีการอธิบายถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นรวมทั้งแนวทางการป้องกันไม่ให้ผู้รับโอนบุคคลที่สามถูกกระทบสิทธิไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย

“บัญชีทางการค้า”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ข้อความที่ว่า “สิทธิในการที่จะได้รับดอกผลภายใต้การรับสภาพหนี้” ควรตัดทิ้ง เนื่องจากตามมาตรา ๑ ย่อยหน้าย่อยที่ ๓(a) ของกฎหมายแม่แบบไม่ใช่บังคับกับทรัพย์ประเภทนี้ และยังเห็นร่วมกันอีกว่า หลักทรัพย์ชนิดที่ไม่ต้องผ่านตัวกลาง ที่ก่อให้เกิดสิทธิในการได้รับชำระค่าตอบแทน (เช่น ตราสารหนี้) ไม่ควรอยู่ภายใต้นิยามของคำว่า “บัญชีทางการค้า”

“สิทธิที่จะได้รับทรัพย์ที่ได้มาแทนทรัพย์เดิมหรือดอกผลของทรัพย์ภายใต้การเข้ารับสภาพหนี้”

- ตามที่กฎหมายแม่แบบไม่ได้ใช้บังคับกับสิทธิใดๆที่เกิดขึ้นจากการเข้ารับสภาพหนี้ คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่าควรตัดทิ้งข้อความในส่วนที่ว่า “สิทธิที่จะได้รับทรัพย์ที่ได้มาแทนทรัพย์เดิมหรือดอกผลของทรัพย์ภายใต้การเข้ารับสภาพหนี้”

“หนี้ที่มีหลักประกัน”

- ตามนิยามของคำว่า “ผู้ให้หลักประกัน” “เจ้าหนี้อันมีประกัน” “หนี้ที่มีหลักประกัน” “สัญญาหลักประกัน” และ “สิทธิตามหลักประกัน” นั้นใช้บังคับกับการโอนบัญชีทางการค้าโดยทันที คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่า ควรจะมีผลลัพธ์เป็นสองทางเลือก ได้แก่ (๑) ใช้บังคับกับข้อบัญญัติใดๆตามมาตรา ๑ และ (๒) ใช้กับบทบัญญัติในมาตราอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยมีการเปลี่ยนนิยามให้มีความสอดคล้องกับบริบทของมาตรานั้นๆ เช่น “เจ้าหนี้อันมีประกัน” หมายถึง (ก) เจ้าหนี้ที่มีสิทธิในทรัพย์หลักประกัน และ (ข) ผู้รับโอนสิทธิทางการค้า

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒

มาตรา ๓ หนี้ระหว่างประเทศของรัฐ

- ตามทฤษฎีการยอมรับลำดับหนี้ตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศและตามกฎหมายภายในของรัฐ ซึ่งแต่ละรัฐยึดทฤษฎีแตกต่างกันไป คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่าควรตัดมาตรา ๓ นี้ทิ้ง โดยมองว่าควรให้เป็นเรื่องกฎหมายภายในของแต่ละรัฐไปบัญญัติกันเอง แต่สามารถกำหนดตัวอย่างรัฐที่ใช้ทฤษฎีต่างๆในการจัดลำดับศักดิ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองและหนี้ระหว่างประเทศของรัฐไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย

มาตรา ๔ วัตถุประสงค์ของคู่สัญญา

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ในประเด็นตามย่อหน้าที่ ๑ นั้นควรมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า (ก) ตามบทบัญญัติที่อ้างถึงนั้นไม่ได้มีการกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นกฎหมายที่บังคับให้ต้องใช้เท่านั้น (ข) รายละเอียดกฎหมายที่บังคับให้ต้องใช้นั้นครบถ้วนสมบูรณ์ และ (ค) หลักการที่เจ้าหนี้ต่างๆสามารถทำสัญญาโดยสมัครใจเพื่อลดลำดับบุริมสิทธิของตนลงนั้นต้องไม่ถูกทำลายไป

- คณะทำงานมีความเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นที่ว่าจะยังคงย่อหน้าที่ ๒ ไว้หรือตัดทิ้ง เนื่องจากเป็นการกล่าวอ้างถึงหลักการทั่วไปของกฎหมายว่าด้วยสัญญาที่ว่า สัญญาที่สร้างขึ้นระหว่างคู่สัญญานั้นไม่สามารถมีผลกระทบสิทธิของบุคคลที่สามได้ โดยภายหลังจากการอภิปรายร่วมกันแล้ว คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรคงย่อ

หน้าที่ ๒ เอาไว้ เนื่องจากร่างกฎหมายแม่แบบใช้บังคับกับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา (เช่น ผู้ให้หลักประกัน และเจ้าหนี้มีประกัน) อาจมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลที่สามได้ (เช่น ลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า) นอกจากนี้ คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายและสอดคล้องกับข้อกำหนดต่างๆที่มาตรา ๔ อ้างอิงถึง ดังนั้นจึงควรตัดคำว่า “ในทางเสื่อมเสีย” ทิ้ง

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๔

มาตรา ๕ หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานโดยทั่วไป

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ตามย่อหน้าย่อยที่ ๒(a) นั้นไม่มีความสำคัญจึงสมควรตัดทิ้ง เนื่องจากมาตรา ๔ ได้กำหนดถึงกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ในย่อหน้าที่ ๑ แล้วว่าคู่สัญญาไม่สามารถสละหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยฝ่ายเดียว นอกจากนี้ คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรตัดย่อหน้าย่อยที่ ๒(b) ทิ้ง อันได้แก่กรณีการโอนบัญชีทางการค้า โดยทันทีโดยไม่มีการไล่เบี่ยเอาจากผู้โอน (ก) ผู้รับโอนมีหน้าที่ต่อลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้าในการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ๑ และ (ข) ผู้โอนพ้นจากสิทธิและหน้าที่ใดๆ ต่อลูกหนี้ตามบัญชีทางการค้า

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๕

- คณะทำงานได้อภิปรายร่วมกันและพิจารณาว่า ควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตีความในกรณี ที่กฎหมายแม่แบบมีช่องว่างหรือไม่ ภายหลังจากพิจารณา คณะทำงานเห็นร่วมกันว่าควรจะอธิบายประเด็นนี้ไว้ใน คู่มือการร่างกฎหมายโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายแม่แบบของ UNCITRAL และหลักการ พื้นฐานและแนวนโยบายการร่างกฎหมายแม่แบบ

หมวด ๒ การเกิดสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน

มาตรา ๖ สัญญาหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า (ก) ควรแก้ไขปรับปรุงชื่อมาตราของมาตรา ๖ เพื่อสะท้อนเนื้อหาในมาตราได้ ชัดเจนยิ่งขึ้น (ข) ควรรวมย่อหน้าที่ ๓ และ ๔ เข้าด้วยกันเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๓ (b)-(e) ที่ใช้บังคับกับสัญญาหลักประกันที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร และย่อหน้าที่ ๓ (a) ที่ใช้บังคับกับสัญญาหลักประกันทั้งที่ทำขึ้นด้วยวาจาและทำเป็นลายลักษณ์อักษร (ค) ไม่ควรมีการอ้างอิงถึงในย่อหน้าที่ ๕ ในเรื่อง อำนาจควบคุมทรัพย์สินหลักประกัน (ง) ในประเด็นสุดท้าย ถึงแม้ว่าคณะทำงานมีความเห็นแตกต่าง แต่สามารถมีความเห็นร่วมกันว่า ไม่ว่าอำนาจในการควบคุมทรัพย์สินหลักประกันจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติหรือโดยการทำสัญญา เพื่อให้เกิดอำนาจการควบคุมทรัพย์สินก็ตาม ทั้งสองกรณีก็ไม่ถือเสมือนเป็นการครอบครอง ที่จะต้องมีการแจ้งเตือน บุคคลภายนอกว่าผู้โอนการครอบครองทรัพย์สินหลักประกันไม่สามารถโอนทรัพย์สินโดยพลอดหลักประกันได้ และก็ไม่ถือเสมือนเป็นสัญญาหลักประกันลายลักษณ์อักษร ที่จะต้องทำตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ๓ (จ) สัญญาหลักประกันที่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอย่างเป็นทางการ

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๖
- คณะทำงานได้อภิปรายและเห็นร่วมกันว่า ข้อเสนอแนะที่ถูกลำเสนอจากสมาชิกของคณะทำงานในประเด็นของกรอบจำนวนสูงสุดของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่จะสามารถบังคับได้นั้นเป็นประโยชน์และสมควรที่จะมีการเพิ่มเติมไว้ในส่วนการบังคับคดีของกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการบังคับคดี เพื่อให้นโยบายที่อยู่เบื้องหลังมาตรา ๖ มีผลใช้บังคับ โดยภายหลังการอภิปราย คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า เมื่อคณะทำงานจะพิจารณาในส่วนการบังคับทรัพย์สินหลักประกัน จะร่วมกันพิจารณาในประเด็นนี้กันอีกครั้งหนึ่ง

มาตรา ๗ หน้าที่อาจให้หลักประกันได้

- ภายหลังการอภิปรายร่วมกันแล้ว คณะทำงานเห็นร่วมกันว่าไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรา ๗ นี้

มาตรา ๘ ทรัพย์สินที่อาจใช้เป็นหลักประกันได้

- คณะทำงานสังเกตเห็นว่า ตามย่อหน้าย่อยที่ (c) และ (d) นั้นเป็นการอธิบายรายละเอียดของทรัพย์สินหลักประกัน ซึ่งตามมาตรา ๙ ก็ได้กล่าวไว้เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามคณะทำงานเห็นว่าควรคงบทบัญญัตินี้ไว้เพราะมีความสำคัญและการยอมรับและอนุวัติกฎหมายตามของรัฐสมาชิกต่างๆอาจมีความแตกต่างกันไปตามระบบกฎหมายของแต่ละรัฐ คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่าไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรา ๘ นี้

มาตรา ๙ รายละเอียดของทรัพย์สินหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า เพื่อให้คำในมาตรา ๙ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมาตรา ๘ ย่อหน้าย่อย (c) มากยิ่งขึ้น ควรเติมคำว่า “โดยทั่วไป” เพื่อขยายคำว่า “ประเภท” ในย่อหน้าที่ ๒
- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๙
- จากการอภิปรายร่วมกัน คณะทำงานเห็นว่า ตามที่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรา ๖ ดังนั้น มาตรา ๙ จึงใช้บังคับกับสัญญาหลักประกันที่เป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

มาตรา ๑๐ “ทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิมและดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันที่อยู่ในรูปกองทุน ซึ่งระคนปนอยู่กับทุนอื่นๆที่ไม่ได้เป็นหลักประกัน”

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า (ก) ควรแก้ไขปรับปรุงชื่อมาตรา เพื่อสะท้อนเนื้อหาในมาตราได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (เช่น สิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิมและดอกผลของทรัพย์สินหลักประกัน และสิทธิในกองทุนที่มีทรัพย์สินหลักประกันระคนปนอยู่) (ข) ในย่อหน้าที่ ๑ มีหลักการที่สำคัญอยู่คือ สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันนั้นครอบคลุมถึงดอกผลหรือทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินหลักประกันเดิม และควรแยกย่อหน้าที่ ๒-๔ ที่ใช้บังคับกับทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นกองทุนที่มากการระคนปนอยู่กับเงินอื่นที่ไม่ได้เป็นหลักประกัน ออกมาเป็นย่อหน้าใหม่โดยรวมให้เป็นย่อหน้าเดียวกัน

(ค) ในย่อหน้าใหม่ ข้อความในย่อหน้าที่ ๒ ควรแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้ความในทำนองที่ว่า “ไม่ว่าทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิมและดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันนั้นจะระคนปนอยู่กับทรัพย์สินอื่นจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ก็ตาม สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันนั้นย่อมครอบคลุมไปถึงทรัพย์สินที่ระคนปนกันนั้น” และ (ง) ในย่อหน้าใหม่ ข้อความในย่อหน้าที่ ๓ ควรแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้ความในทำนองที่ว่า “สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่ระคนปนอยู่นั้น จำกัดอยู่เพียง...” (ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดความสับสนในการเลือกใช้คำที่อ้างอิงถึงจำนวนเงินขั้นสูงสุดตามที่ระบุในมาตรา ๖ ย่อหน้าที่ ๓(e))

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๑ ทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นทรัพย์สินมีรูปร่างซึ่งระคนปนอยู่ในทรัพย์สินอื่นหรือผลิตภัณฑ์

- คณะทำงานมีความเห็นแตกต่างกันในประเด็นที่ว่า ควรใช้กฎเกณฑ์เดียวกันกับการระคนปนอยู่ระหว่างทรัพย์สินหลักประกันกับทรัพย์สินอื่นๆโดยทั่วไป และกับทรัพย์สินที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือไม่ โดยความเห็นแรกเห็นว่า กฎเกณฑ์ตามข้อเสนอแนะข้อที่ ๒๒ ของคู่มือทรัพย์สินหลักประกันนั้นควรใช้บังคับกับทรัพย์สินทั้งสองประเภทในกรณีที่ไม่มีเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันรายอื่นอีก และหากมีเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันรายอื่นอีกก็สามารถใช้ย่อหน้าที่ ๔ บังคับแก่กรณีได้ และความเห็นที่สองเห็นว่า ข้อความในวงเล็บแรกควรใช้บังคับกับกรณีทรัพย์สินทั่วไป และข้อความในวงเล็บที่สองพร้อมกับย่อหน้าที่ ๓ ควรใช้บังคับกรณีทรัพย์สินที่เป็นผลิตภัณฑ์ ภายหลังการอภิปรายร่วมกัน คณะทำงานเห็นว่าควรให้ฝ่ายเลขานุการสงวนความเห็นไว้ทั้งสองแนวเพื่อพิจารณากันใหม่อีกครั้ง

- ในส่วนของย่อหน้าที่ ๔ คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรคงข้อความในวงเล็บเอาไว้

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๑ ทวิ ความระงับแห่งสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๑๑ ทวิ เพื่อให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันระงับสิ้นไปต่อเมื่อมีการชำระหนี้เต็มจำนวนหรือกระทำการชำระหนี้โดยวิธีอื่นตามที่ตกลงกันตามสัญญาหลักประกันเพื่อหนีในปัจจุบันหรือที่อาจมีขึ้นในอนาคต

- คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรมีการอธิบายในคู่มือการร่างกฎหมายถึงการกำหนดให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันครอบคลุมถึงหนีในอนาคต หรือหนี้ที่มีเงื่อนไขได้ด้วยการตกลงกันในสัญญาหลักประกัน

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๑ ทวิ

มาตรา ๑๒ การตกลงเพื่อกำหนดข้อจำกัดในการเกิดสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า (ก) เพื่อความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรา ๙ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องในการค้าระหว่างประเทศ ค.ศ.๒๐๐๑ และข้อเสนอที่ ๒๓ ของคู่มือ

ทรัพย์สินหลักประกันนั้น ควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๑ และ ๒ ให้บัญญัติถึงเฉพาะการตกลงกำหนดข้อจำกัดในการเกิดสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นบัญชีทางการค้า (ข) ควรคงข้อความที่อยู่ในวงเล็บสุดท้ายของย่อหน้าที่ ๒ (ค) ในย่อหน้าย่อยที่ ๔ (d) ควรแก้ไขปรับปรุงข้อความในวงเล็บแรกเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับองค์ประกอบของนิยามคำว่า netting agreement ที่ได้บัญญัติไว้แล้วในมาตรา ๒ ย่อหน้าย่อยที่ (w) และควรตัดข้อความในวงเล็บที่สองทิ้ง

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๓ บุคคลสิทธิหรือทรัพย์สินที่ใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในบัญชีทางการค้า หรือทรัพย์สินไม่มีรูปร่างอื่นๆ หรือตราสารหนี้

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรคงย่อหน้าที่ ๑ ของตัวเลือก ก. และย่อหน้าที่ ๒ ของตัวเลือก ข. เอาไว้ และควรตัดย่อหน้าที่ ๒ ของตัวเลือก ก. และย่อหน้าที่ ๓-๕ ของตัวเลือก ข. ทิ้ง โดยประเด็นปัญหาที่อยู่ในนั้นให้นำไปเขียนอธิบายไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย และคณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ในคู่มือการร่างกฎหมายควรอธิบายกฎที่อยู่ในมาตรา ๑๒ นั้นไม่ได้ใช้บังคับกับการตกลงจำกัดการเกิดขึ้นของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นบัญชีทางการค้าเท่านั้น แต่ยังใช้บังคับกับบุคคลสิทธิหรือทรัพย์สินที่ใช้เป็นประกันการชำระหนี้ในบัญชีทางการค้า หรือทรัพย์สินไม่มีรูปร่างอื่นๆ หรือตราสารหนี้อีกด้วย

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔ ตราสารเปลี่ยนมือและทรัพย์สินที่มีรูปร่าง

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุง มาตรา ๑๔ หรือนิยามของคำว่า “การครอบครอง” ให้ครอบคลุมถึงกรณีผู้ออกตราสารเปลี่ยนมือได้ออกตราสารโดยมีผู้ร่วมรับผิดชอบตามตราสารหลายรายตามสัญญาขนส่งสินค้า และยังเห็นร่วมกันอีกว่าควรแก้ไขปรับปรุงชื่อมาตรา ๑๔ (และมาตราอื่นๆที่เกี่ยวข้อง) เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๕ ทรัพย์สินมีรูปร่างที่มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา

- คณะทำงานเห็นชอบร่วมกันรับรองมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไขปรับปรุง

หมวด ๓ ผลของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันต่อบุคคลภายนอก

มาตรา ๑๖ วิธีการทั่วไปในการให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันมีผลต่อบุคคลภายนอก

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรตัดการจดทะเบียนพิเศษตามมาตรา ๑๖ ทิ้ง

มาตรา ๑๗ ทรัพย์สินที่ได้มาแทนทรัพย์สินเดิม และดอกผลของทรัพย์สินหลักประกัน

๑๕. คณะทำงานร่วมกันเสนอข้อเสนอมultiple ข้อ เช่น ควรสลับย่อหน้าระหว่างย่อหน้าที่ ๑ และ ๒ และควรแก้ไขข้อความที่ว่า “โดยผู้ให้หลักประกันหรือเจ้าหนี้มีประกันไม่จำเป็นต้องกระทำการใดๆอีก” เป็น “โดยอัตโนมัติเมื่อได้รับทรัพย์สินมาแทนทรัพย์สินหลักประกันเดิมหรือเมื่อดอกผลเกิด” แต่อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอต่างๆไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

- คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันยอมรับมาตรา ๑๗ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๑๘ การเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันมีผลต่อบุคคลภายนอก

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรตัดย่อหน้าที่ ๑ ทิ้ง เนื่องจากในย่อหน้าที่ ๒ ได้กล่าวถึงไว้แล้ว นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๙ การสิ้นสุดไปของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันต่อบุคคลภายนอก

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๑๙ ในมีความในทำนองว่า “กรณีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่สามารถใช้บังคับบุคคลภายนอกนั้นสิ้นสุดไป สิทธิเช่นนั้นสามารถมีผลใช้บังคับบุคคลภายนอกอีกครั้งนับแต่เวลาที่มีการก่อตั้งสิทธิขึ้นขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง”

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๑๙

มาตรา ๒๐ ผลของการโอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรตัดมาตรา ๒๐ ทิ้ง เนื่องจากในมาตรา ๒๙ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลัก droit de suite (สิทธิของศิลปินที่จะได้รับค่าสิทธิจากการขายซ้ำ) ไว้อยู่แล้ว

มาตรา ๒๑ ความต่อเนื่องของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่มีผลต่อบุคคลที่สามในช่วงเวลาเปลี่ยนถ้อยกฎหมายจากกฎหมายที่บังคับใช้อยู่เดิมเป็นกฎหมายฉบับนี้

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ตามย่อหน้าที่ ๑ สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันยังคงมีผลต่อบุคคลภายนอกตามกฎหมายของรัฐนั้นๆ หาก (ก) กฎหมายของรัฐนั้นกำหนดให้การทำสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันมีผลต่อบุคคลที่สามสามารถทำได้ภายในระยะเวลาอันสั้น (เช่น ๖๐-๙๐ วัน) และ (ข) ในขณะนั้น สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันยังคงมีผลต่อบุคคลที่สามตามกฎหมายของรัฐนั้นๆอยู่ (เช่น ความมีผลต่อบุคคลที่สามยังไม่สิ้นไป) นอกจากนี้ คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรมีการอธิบายถึงนโยบายของมาตรา ๒๑ ในคู่มือการร่างกฎหมายด้วย และยังเห็นร่วมกันอีกว่า ให้คงมาตรา ๒๑ นี้ไว้ในบทความมีผลของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่มีต่อบุคคลภายนอกนี้ ไม่ควรย้ายมาตรานี้ไปไว้ในบทกฎหมายขัดกัน เนื่องจากมาตรานี้เป็นเรื่องของความมีผลต่อเนื่องของสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่มีต่อบุคคลภายนอก (ถึงแม้ว่าประเด็นดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ใช้บังคับ

ก็ตาม) คณะทำงานจึงเห็นชอบให้รับรองมาตรา ๒๑ นี้ ทั้งนี้ตามการแก้ไขเปลี่ยนแปลงต่างๆข้างต้นเพื่อสะท้อนนโยบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มาตรา ๒๒ การได้รับสิทธิหลักประกันในสินค้าอุปโภคบริโภค

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงมาตรา ๒๒ ให้มี ๒ ตัวเลือก ได้แก่ (๑) สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคสามารถให้ยืมบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ผู้ซื้อ ได้ทันทีที่เกิดสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันนั้น หรือ (๒) สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคสามารถให้ยืมบุคคลภายนอกได้โดยอัตโนมัติ หากทรัพย์สินหลักประกันนั้นมีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าที่รัฐนั้นๆได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๓ สิทธิที่จะได้รับเงินจากบัญชีธนาคาร

- คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๓ โดยไม่มีการแก้ไข และเห็นชอบร่วมกันในประเด็นให้มีการกำหนดที่เจ้าหนี้มีประกันจะกลายมาเป็นเจ้าของบัญชีได้อย่างไรบ้างไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย

มาตรา ๒๔ ตราสารเปลี่ยนมือและทรัพย์สินที่มีรูปร่าง

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ภายใต้ความในมาตรา ๒๓ และ ๒๕ ควรแทรกคำว่า “อีกด้วย” ในย่อหน้าที่ ๒ เพื่อให้มีความชัดเจนว่าการจดทะเบียนเป็นกระบวนการโดยทั่วไปและสามารถทำได้เสมอเพื่อให้มีผลใช้ยืมต่อบุคคลภายนอกได้

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๕ Uncertificated non-intermediated securities หลักทรัพย์สินที่ไม่ต้องผ่านตัวกลางและไม่มีทะเบียน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าย่อยที่ (a) เพื่อให้เห็นชัดเจนว่ามีวิธีการให้เลือก ๒ วิธีการในการทำให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันมีผลใช้ยืมบุคคลที่สามได้ ซึ่งแต่ละรัฐสามารถเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งก็ได้

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๕

หมวด ๕ ลำดับบุริมสิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน

มาตรา ๒๗ สิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ที่มีเหนือทรัพย์สินหลักประกันเดียวกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรรวมย่อหน้าที่ ๑ กับมาตรา ๒๘ เข้าด้วยกันเป็นมาตราแรกของบทลำดับบุริมสิทธินี้ และคณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ตั้งแต่ย่อหน้าที่ ๒ ถึง ๘ ควรจะแยกออกเป็นรายมาตรา นอกจากนี้ ยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรคงข้อความในวงเล็บในย่อหน้าที่ ๒ และแก้ไขปรับปรุงข้อความดังกล่าวให้มี

ความในทำนองที่ว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ ลำดับบุริมสิทธิระหว่างบรรดาเจ้าหนี้ที่มีสิทธิในทรัพย์สินหลักประกันเดียวกันนั้น ให้เป็นไปตามลำดับความมีผลต่อบุคคลภายนอก” เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำให้สิทธิในทรัพย์สินหลักประกันมีผลต่อบุคคลภายนอกนั้น ส่งผลให้ลำดับบุริมสิทธิเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงทำให้อยู่หน้าที่ ๓ ไม่ถูกต้องเสมอไป คณะทำงานจึงสังเกตเห็นว่าโดยนิยามแล้ว กฎทรัพย์สินเฉพาะสิ่งนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงกฎทั่วไปในแต่ละบทได้ คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่าจึงควรมีการอธิบายรายละเอียดในประเด็นนี้ไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๗

มาตรา ๒๘ สิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ที่มีเหนือทรัพย์สินหลักประกันเดียวกัน กรณีมีการจดทะเบียนหลักประกันไว้ล่วงหน้า

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรคงตัวเลือก ก. เอาไว้ เนื่องจากมีความชัดเจนและเข้าใจง่ายกว่าตัวเลือก ข. แล้วย้ายตัวเลือก ก. นั้นไปไว้ในมาตรา ๒๗ และตัดตัวเลือก ข. ทิ้งไป

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๘

มาตรา ๒๙ สิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินหลักประกัน หรือผู้รับโอน ผู้เช่า หรือผู้ได้รับใบอนุญาตทรัพย์สินหลักประกัน

- คณะทำงานมีข้อเสนอแนะว่า ตามย่อหน้าที่ ๔, ๕, ๗, และ ๘ ควรใช้คำว่า “สินค้า” แทนคำว่า “ทรัพย์สินที่มีรูปร่าง” เนื่องจากทรัพย์สินที่มีรูปร่างจะรวมถึงตราสารเปลี่ยนมือและทรัพย์สินอื่นๆในทำนองเดียวกัน (เช่น มาตรา ๒ ย่อหน้าย่อยที่ (kk)) ซึ่งไม่ควรใช้บังคับกับทรัพย์สินเหล่านั้น ซึ่งคณะทำงานเห็นก็เห็นตรงกันว่าไม่ควรใช้บังคับกับทรัพย์สินประเภทดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมีกฎหมายเฉพาะสิ่งยกเว้นกฎทั่วไปที่บังคับแก่กรณีดังกล่าวอยู่แล้ว คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ควรมีการอธิบายรายละเอียดนิยามของคำว่า “ผู้ซื้อทรัพย์สินหลักประกัน หรือผู้รับโอน ผู้เช่า หรือผู้ได้รับใบอนุญาตทรัพย์สินหลักประกัน” ให้รวมถึงผู้รับบริจาคทรัพย์สินหลักประกัน ไว้ในคู่มือการร่างกฎหมายด้วย

- ภายหลังจากอภิปรายร่วมกัน คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๒๙ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๓๐ สิทธิของผู้ซื้อทรัพย์สินหลักประกัน หรือผู้รับโอน ผู้เช่า หรือผู้ได้รับใบอนุญาตทรัพย์สินหลักประกัน

กรณีที่ทรัพย์สินหลักประกันเป็นทรัพย์สินที่มีการจดทะเบียนแบบพิเศษโดยเฉพาะ

- ตามที่ได้มีการพิจารณามาตรา ๑๖ แล้วนั้น คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันให้ตัดมาตรา ๓๐ นี้ทิ้ง และให้อธิบายรายละเอียดแห่งประเด็นนี้ไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย

มาตรา ๓๑ สิทธิของผู้แทนในคดีล้มละลาย

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า เนื่องจากมาตรา ๓๑ ใช้บังคับแก่กรณีที่มีการล้มละลาย คณะทำงานเห็นว่าควรคงย่อหน้า ๑ เอาไว้เนื่องจากมีความสำคัญ และควรตัดย่อหน้า ๒ และ ๓ ทิ้ง แต่ให้อธิบายรายละเอียดแห่ง

ประเด็นไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย และเน้นย้ำถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับคู่มือกฎหมายหลักประกันและคู่มือการตรากฎหมายล้มละลายของสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศอีกด้วย

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๓๑

มาตรา ๓๒, ๓๘ - ๔๔

- คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๓๒, ๓๘ - ๔๔ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๓๓ สิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๒ ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะข้อที่ ๘๔ แห่งคู่มือกฎหมายหลักประกัน โดยใช้คำว่า “การให้เครดิตเพิ่มเติม” แทนคำว่า “การชำระเครดิต” และในประเด็นการแจ้งเตือนเจ้าหนี้หลักประกัน

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๔-๓๗

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า มาตรา ๓๔-๓๗ ควรแก้ไขปรับปรุงดังนี้ (ก) อธิบายประเภทของทรัพย์สินที่ใช้บังคับกับกฎเกณฑ์แต่ละแบบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (ข) ในประเด็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้เพื่อส่วนตัวและภายในครัวเรือนนั้น ควรเติมคำว่า “เป็นวัตถุประสงค์แรก” ด้วย และ (ค) แก้ไขข้อบังคับในการดำเนินการจดทะเบียนโดยเปลี่ยนแปลงจากคำว่า “ไม่เกินกว่า” แล้วตามด้วยจำนวนวันภายหลังจากขนส่งสินค้าแล้ว เปลี่ยนเป็น “ภายใน” แล้วตามด้วยจำนวนวันภายหลังจากขนส่งสินค้าแล้ว

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๓๔-๓๗

มาตรา ๔๕ ทรัพย์สินทางปัญญา

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ให้คงข้อความที่อยู่ในวงเล็บทั้งหมด นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๔๕

มาตรา ๔๖ หลักทรัพย์ชนิดที่ไม่ต้องผ่านคนกลาง

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ให้คงย่อหน้าที่ ๕ ของตัวเลือก ก. ไว้ เนื่องจากมีความชัดเจนกว่าตัวเลือก ข. และให้ตัดตัวเลือก ข. ทิ้ง นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๔๖

หมวด ๘ กฎหมายขัดกัน

คณะทำงานเห็นร่วมกันว่าคู่มือการร่างกฎหมายควรมีการอธิบายว่า หากมีกรณีที่กฎหมายเกินกว่าสองรัฐขึ้นไป มีเกี่ยวข้องกับส่วนหนึ่งส่วนใดในกรณีแล้วนั้น จะต้องพิจารณาตามหลักกฎหมายขัดกันอย่างเที่ยงตรง

ปราศจากการแทรกแซง คณะทำงานยังเห็นอีกว่าหากเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลยพินิจในการใช้หลักกฎหมายขัดกัน มากเกินไป ก็อาจจะเกิดความไม่แน่นอนได้ เนื่องจากศาลอาจเห็นว่าเป็นประเด็นในเรื่องการเลือกใช้กฎหมายมา ปรับใช้แก่กรณี ในขณะที่เดียวกันศาลอีกรัฐหนึ่งอาจเห็นว่าเป็นประเด็นปัญหาเรื่องอื่นก็ได้

มาตรา ๗๘, ๘๔, ๘๖ และ ๘๙

- คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๗๘, ๘๔, ๘๖ และ ๘๙ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๗๙ กฎหมายที่ใช้บังคับกับสิทธิหลักประกันในทรัพย์สินที่มีรูปร่าง

- ตามที่ได้พิจารณาในประเด็นการจดทะเบียนพิเศษไว้แล้วนั้น คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรตัดข้อความ ที่อยู่วงเล็บในย่อหน้าที่ ๓ และ ๔ ทั้งทั้งหมด โดยให้อธิบายหลักการที่อยู่ในย่อหน้านั้นไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่าควรตัดข้อความในวงเล็บในย่อหน้าที่ ๕ ทั้ง เนื่องจากประเภทของทรัพย์สินที่ ต้องการกล่าวถึง (เช่น ตราสารหนี้) อาจไม่ครอบคลุม หากใช้คำว่า “สิ่งหาทรัพย์สินที่สามารถขนส่งหรือส่งออกได้”

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๗๙

มาตรา ๘๐ กฎหมายที่ใช้บังคับกับสิทธิหลักประกันในทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า มาตรา ๘๐ นี้สามารถบัญญัติถึงกฎที่ใช้บังคับกับการเกิดแห่งสิทธิในทรัพย์สิน หลักประกันได้อย่างเหมาะสม อันเป็นประเด็นปัญหาตามกฎหมายลักษณะทรัพย์สิน มิใช่เรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง คู่สัญญาอันเป็นปัญหาตามกฎหมายลักษณะสัญญา (มาตรา ๗๐) ดังนั้น คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันว่า มาตรา ๗๘ และ ๘๐ มีความสอดคล้องกับมาตรา ๒๘ และ ๓๐ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องในการค้าระหว่างประเทศ ค.ศ.๒๐๐๑ และข้อเสนอแนะที่ ๒๐๘ และ ๒๑๖ ตามคู่มือกฎหมายหลักประกัน โดยภายหลังจากการอภิปรายร่วมกันแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๐ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๘๑ กฎหมายที่ใช้บังคับกับสิทธิหลักประกันในบัญชีทางการค้าที่เกิดขึ้นจากการขาย หรือให้เช่าซื้อ หรือ อุดหนุนที่มีสิ่งหาทรัพย์สินเป็นหลักประกัน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรตัดย่อหน้าที่ ๑ ทั้ง เนื่องจากในมาตรา ๘๐ มีการบัญญัติถึงหลักการ เดียวกันนี้แล้ว และควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๒ ในประเด็นลำดับบุริมสิทธิระหว่างสิทธิหลักประกันในบัญชีทาง การค้า จากคำว่า “สามารถจดทะเบียนได้” แก้ไขเป็น “ที่จดทะเบียน” ในระบบการจดทะเบียนสิ่งหาทรัพย์สิน เมื่อได้แก้ไขตามข้างต้นแล้ว คณะทำงานจึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นอื่นๆอีก จึงมีมติเห็นชอบรับรอง มาตรา ๘๑

มาตรา ๘๒ กฎหมายที่ใช้บังคับกับการบังคับทรัพย์สินหลักประกัน

- คณะทำงานมีความเห็นแตกต่างกันในประเด็นกฎที่จะใช้บังคับกับการบังคับทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (ย่อหน้าย่อยที่ (a)) โดยความเห็นแรกเห็นว่า คำว่า “การกระทำที่เกี่ยวข้อง” กับการบังคับทรัพย์สินหลักประกันควรคงเอาไว้ เนื่องจากกระบวนการการบังคับทรัพย์สินหลักประกันนั้นอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นในหลายๆ รัฐ ส่งผลให้การยึดทรัพย์สินหลักประกันอาจเกิดขึ้นในรัฐหนึ่งซึ่งใช้กฎหมายรัฐนั้นบังคับ และการขายทรัพย์สินหลักประกันนั้นอาจเกิดขึ้นในอีกรัฐและใช้กฎหมายอีกรัฐหนึ่งนั้นบังคับก็ได้ อีกความเห็นหนึ่งเห็นว่า ไม่ควรมีคำว่า “การกระทำที่เกี่ยวข้อง” เนื่องจาก กระบวนการบังคับทรัพย์สินหลักประกันไม่สามารถเกิดขึ้นในรัฐหนึ่งแล้วมีผลต่อเนื่องไปยังอีกรัฐหนึ่งได้ แต่หากต้องการให้ย่อหน้าย่อยที่ (a) มีความชัดเจนยิ่งขึ้นก็ควรอ้างถึงกฎหมายของรัฐที่ทรัพย์สินที่มีรูปร่างนั้นตั้งอยู่ ซึ่งคณะทำงานสนับสนุนความเห็นที่สองนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพิจารณาในประเด็นนี้ต้องใช้เวลานาน และเพื่อหลีกเลี่ยงการแก้ไขหลักการตามข้อเสนอแนะข้อที่ ๒๑๘ โดยไม่จำเป็นนั้น คณะทำงานจึงเห็นร่วมกันให้แก้ไขมาตรา ๘๒ โดยให้รวมตัวเลือกไว้ ๒ ตัวเลือกโดยให้ความทำนองว่า “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๘๓ กฎที่จะใช้บังคับแก่กรณีประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับทรัพย์สินหลักประกัน: (ก) กรณีทรัพย์สินหลักประกันเป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่างให้ใช้กฎหมายของรัฐ(ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่) (ที่ทรัพย์สินหลักประกันตั้งอยู่ ณ ขณะเริ่มกระบวนการบังคับหลักประกัน)”

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๒

มาตรา ๘๓ กฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์สินหลักประกันที่เป็นทรัพย์สินอื่นที่ได้มาแทนทรัพย์สินหลักประกันหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันนั้น

- คณะทำงานมีความเห็นแตกต่างกันว่า ควรคงหลักการตามมาตรา ๘๓ ในรูปแบบเดิมหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยความเห็นแรกเห็นว่า การที่หลักการในมาตรา ๘๓ แบ่งออกเป็นสองส่วน อาจเกิดความยุ่งยากในกรณีที่กฎหมายที่ใช้บังคับกับการเกิดสิทธิหลักประกันกำหนดให้สิทธิหลักประกันในทรัพย์สินอื่นที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันมีผลใช้ยันต่อบุคคลภายนอกโดยอัตโนมัติ (เช่น มาตรา ๑๗ ย่อหน้าที่ ๑) ในขณะที่กฎหมายที่ใช้บังคับกับความมีผลต่อบุคคลภายนอกและลำดับบุคคลสิทธิกำหนดว่า หากจะให้สิทธิหลักประกันในทรัพย์สินอื่นที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันสามารถใช้ยันบุคคลภายนอกได้นั้น ต้องมีการจดทะเบียนสิทธิหลักประกันในทรัพย์สินที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันนั้นอีกครั้ง (เช่น มาตรา ๑๗ ย่อหน้าที่ ๒) ในขณะที่อีกความเห็นหนึ่งเห็นว่า หลักการตามมาตรา ๘๓ ในปัจจุบันเหมาะสมแล้ว เนื่องจากย่อหน้าที่ ๒ จะใช้บังคับก็ต่อเมื่อสิทธิหลักประกันได้เกิดขึ้นและมีผลตามย่อหน้าที่ ๑ มาก่อนแล้ว ดังนั้น หากทรัพย์สินที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันอยู่ณรูปบัญชีทางการค้าแล้วนั้น ย่อหน้าที่ ๒ กำหนดให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับกับความมีผลต่อบุคคลภายนอกและลำดับบุริมสิทธิในบัญชีทางการค้าเสมือนหนึ่งเป็นทรัพย์สินหลักประกันเดิม (เช่น มาตรา ๘๐)

- ภายหลังการอภิปรายร่วมกัน คณะทำงานเห็นว่าควรมีการอธิบายรายละเอียดแห่งประเด็นนี้ไว้ในคู่มือการร่างกฎหมาย และมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๓ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

- คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่า ให้มีการอธิบายประเด็นตามมาตรา ๘๓ ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับกับทรัพย์สินที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันที่ได้มาจากการจำหน่ายทรัพย์สินหลักประกันนอกกระบวนการบังคับหลักประกันนั้น ในขณะที่มาตรา ๘๒ ใช้บังคับแก่กรณีทรัพย์สินที่ได้มาแทนหรือดอกผลของทรัพย์สินหลักประกันที่ได้มาจากการจำหน่ายทรัพย์สินหลักประกันในกระบวนการบังคับหลักประกัน

มาตรา ๘๕ ช่วงเวลาต่างๆ เพื่อการกำหนดถิ่นที่ตั้ง

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๒ ให้มีการอ้างถึงสิทธิของบรรดาเจ้าหนี้มีประกันให้ “เกิดขึ้นและมีผลอันบุคคลภายนอก” และการอ้างถึงสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ที่ “เกิดขึ้นแล้ว” ทั้งหมด โดยคณะทำงานมีความเห็นแตกต่างกันว่า หลักการตามมาตรา ๘๕ มีความเหมาะสมหรือไม่ในกรณีที่ทำการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งทรัพย์สินหลักประกัน หรือเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่ของผู้มอบทรัพย์สินหลักประกัน ภายหลังการเกิดสิทธิหลักประกัน หรือแม้แต่ภายหลังการบังคับเอาทรัพย์สินที่ได้มาแทนหรือดอกผลแห่งทรัพย์สินหลักประกันนั้น ในประเด็นนี้คณะทำงานมีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งทรัพย์สินหลักประกันหรือผู้ให้หลักประกันมีการเปลี่ยนแปลงฐานที่อยู่ทำให้ทบัญญัติสามารถบังคับใช้ได้หลายมาตรา มาตรา ๘๕ ไม่ควรให้การบังคับทรัพย์สินหลักประกันที่เริ่มขึ้นในรัฐหนึ่งมีผลต่อเนื่องไปยังอีกรัฐหนึ่ง ดังนั้น มาตรา ๘๒ ย่อนัยย่อ (a) ที่วางหลักการขึ้นใหม่นั้นสามารถรองรับกรณีที่ทรัพย์สินหลักประกันหรือผู้ให้หลักประกันย้ายถิ่นฐาน ดังกล่าวข้างต้นได้ ภายหลังจากการอภิปรายร่วมกันแล้ว

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๕ ภายใต้ความเข้าใจว่าจะมีการร่วมกันพิจารณากันอีกครั้งในประเด็นเรื่องการย้ายถิ่นที่ตั้งทรัพย์สินหลักประกันหรือถิ่นที่อยู่ของผู้ให้หลักประกัน

มาตรา ๘๗ นโยบายสาธารณะและควมมีผลการใช้บังคับเหนือกฎหมายพื้นฐาน

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรมีการเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ ย่อหน้าที่ ๕ ของหลักการกรุงเฮก ว่าด้วยการเลือกบังคับใช้กฎหมายในสัญญาการค้าระหว่างประเทศ (หลักการกรุงเฮก) ซึ่งบังคับใช้กับนโยบายสาธารณะและข้อยกเว้นตามกฎหมายของกระบวนการอนุญาโตตุลาการไว้ในมาตรา ๘๗ และยังคงระบุถึงทุกย่อหน้าในมาตรา ๑๑ อีกด้วยเนื่องจากความสำคัญของกระบวนการอนุญาโตตุลาการและคณะกรรมการสิทธิการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศได้รับรองหลักการกรุงเฮกไว้แล้ว คณะทำงานยังเห็นร่วมกันอีกว่าควรแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๕ ให้มีความในทำนองที่ว่า “มาตรานี้บังคับศาลให้ใช้บังคับตามบทบัญญัติต่างๆ ในหมวดนี้ที่เกี่ยวกับควมมีผลของสิทธิหลักประกันต่อบุคคลภายนอกและลำดับบุริมสิทธิ

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๗

มาตรา ๘๘ ผลกระทบของกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินหลักประกัน จากการเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงย่อหน้าที่ ๑ ให้มีความในทำนองว่า “การที่ผู้ให้หลักประกันเข้าสู่กระบวนการล้มละลายไม่ทำให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหลักประกันตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้เสื่อมเสียไป” และยังเห็นควรให้ตัดย่อหน้าที่ ๒ ที่กล่าวถึงหลัก lex fori concursus ทิ้ง แล้วไปอธิบายไว้ในคู่มือการร่างกฎหมายแทน

- นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นแล้ว คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๘๘

มาตรา ๙๐ กฎหมายที่ใช้บังคับกับสิทธิที่จะได้รับเงินจากกองทุนในบัญชีธนาคาร

- คณะทำงานเห็นร่วมกันว่า ควรอธิบายไว้ในคู่มือการร่างกฎหมายว่า ตามวัตถุประสงค์ของตัวเลือก ก. ของมาตรา ๙๐ กรณีที่ธนาคารให้บริการผ่านทางออนไลน์เท่านั้น ให้ถือว่าที่ใดเป็นที่ตั้งของสำนักงานหรือสาขานั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำกับดูแลธนาคารนั้นๆ หรือกฎหมายอื่นๆในทำนองเดียวกัน (เช่น กฎหมายป้องกันการฟอกเงินและเขตอำนาจศาล)

มาตรา ๙๑ - ๙๕

- คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๙๑ - ๙๕ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และให้คงตัวเลือกทั้งสามในมาตรา ๙๓ ไว้เพื่อพิจารณาในโอกาสต่อไปอีกครั้ง

หมวด ๙ การเปลี่ยนผ่านกฎหมายที่ใช้บังคับกับหลักประกันทางธุรกิจ

มาตรา ๙๖ - ๑๐๑

- คณะทำงานมีมติเห็นชอบรับรองมาตรา ๙๖ - ๙๕ โดยไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าประชุม

๑. กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ได้มีส่วนร่วมในเวทีระดับนานาชาติในการพิจารณาและอภิปรายร่างกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกของกรมบังคับคดีในภารกิจใหม่ที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันทางธุรกิจ และเป็นครั้งแรกในการมีส่วนร่วมกับการประชุมคณะทำงาน ๖ ทำให้กรมบังคับคดีทราบถึงระบบกลไกทรัพย์สินหลักประกันได้กว้างขวางผ่านมุมมองของชาติสมาชิกต่างๆ และได้สร้างความตระหนักรู้แก่นานาชาติถึงระบบกลไกทรัพย์สินหลักประกันของประเทศไทยที่กำลังจะเกิดขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ....

๒. ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ อันเป็นการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการกิจใหม่ของกรมบังคับคดีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. .... โดยนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้แก่คณะทำงานเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. .... เพื่อจัดทำกฎ ระเบียบ คู่มือแนวปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันทางธุรกิจต่อไป และได้เผยแพร่องค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการประชุมแก่เจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีโดยทั่วไป

๓. ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีเลิศกับชาติสมาชิกคณะทำงานต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น และองค์ระหว่งประเทศ เช่น World Bank, Commercial Finance Association , International Finance Corporation เป็นต้น และหน่วยงานของไทย คือ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้เพื่อการบูรณาการความร่วมมือในการขับเคลื่อนระบบหลักประกันทางธุรกิจในระดับประเทศและระดับสากล อันจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

การดำเนินการของกรมบังคับคดีภายหลังการประชุม

๑. ศึกษาวิจัยกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ โดยวิเคราะห์ในเชิงลึกถึงข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากประเทศไทยอนุวัติการกฎหมายแม่แบบ และนำผลการศึกษาไปนำเสนอแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจต่อไป

๒. สร้างบุคลากรของกรมบังคับคดีให้มีองค์ความรู้ในเรื่องกฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ และคู่มือการร่างกฎหมาย โดยจัดให้มีการให้ความรู้ เช่น การจัดการอบรมในหน่วยงาน การส่งบุคลากรไปอบรมกับหน่วยงานภายนอก การส่งบุคลากรไปศึกษาต่อ เป็นต้น

๓. ติดตามการดำเนินงานของคณะทำงานที่ ๒ อย่างใกล้ชิด เนื่องจากเรื่องหลักประกันทางธุรกิจเป็นภารกิจใหม่ของกรมบังคับคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการบังคับทรัพย์หลักประกัน ทั้งในเรื่องการยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์หลักประกันชนิดต่างๆ ตลอดจนการจัดการทรัพย์หลักประกันที่เป็นกิจการ ทั้งนี้ การประชุมคณะทำงาน ๒ สมัยที่ ๒๙ ที่จะจัดขึ้น ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จะพิจารณากฎหมายแม่แบบว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ ในหมวด ๔ การจดทะเบียนแจ้ง

สิทธิในทรัพย์สินหลักประกัน หมวด ๖ สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาและบุคคลภายนอก และหมวด ๗ การบังคับทรัพย์สิน
หลักประกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมบังคับคดีโดยตรง

นางภาวดี ศิริเมธารักษ์

ผู้ตรวจราชการกรมบังคับคดี

ผู้รายงาน

นายภัทร วัฒนชัย

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

กองพัฒนาระบบการบังคับคดีและประเมินราคาทรัพย์สิน